

PRZEPOWIEDAĆ (230) *vb impf i może pf*

impf (229), *może pf* (1) [*part praet act*] BudNT.

przepowiedać (157), **przepowiadać** (73+kust); *przepowiedać* BierEz, OpecŻyw (5), OpecŻywList, MurzNT (6), KromRozm III, BibRadz (12), Mącz, SienLek, RejPosWiecz³ (2), BudNT (11); *przepowiadać* FalZioł (3), WróbŻółt (3), HistAl (2), KromRozm II (2), Leop (3), OrzRozm, KwiatKsiąż, RejAp (2), SkarŻyw, StrykKron (2), Calep (3), SarnStat, SkarKaz, CiekPotr; *przepowiedać* : *przepowiadać* TarDuch (1:1), KrowObr (22:10), BielKron (9:3), OrzQuin (1:3), RejPos (6:2), BiałKat (2:2), WujJud (2:3), RejPosRozpr (1:6), RejPosWstaw (1:2), CzechRozm (3:1), NiemObr (4:1+kust), CzechEp (7:1), WujNT (54:12).

Wszystkie samogłoski jasne (w tym w -wia- 2 r. błędne znakowanie).

inf *przepowiedać* (31). ◇ *praes 1 sg* *przepowiadam* (4). ◇ *2 sg* *przepowiedasz* (1). ◇ *3 sg* *przepowieda* (19). ◇ *1 pl* *przepowiedamy* (13). ◇ *3 pl* *przepowiedają* (9). ◇ *praet 1 sg m* *przepowiedałem*, -em *przepowiedałem* (7). ◇ *2 sg m* -ś, -eś *przepowiedałem* (2). ◇ *3 sg m* *przepowiedałem* (40). *n* *przepowiedało* (2). ◇ *1 pl m pers* *przepowiedaliśmy*, -smy *przepowiedali* (5) CzechRozm, CzechEp, WujNT (3), *przepowiedalichmy* (1) BibRadz. ◇ *3 pl m pers* *przepowiedali* (13). ◇ *fut 3 sg m* *przepowiadać* *będzie* (1). ◇ *3 pl m pers* *będą* *przepowiadać* (4). ◇ *imp 2 sg* *przepowiedaj* (2). ◇ *2 pl* *przepowiedajcie* (11). ◇ *con 1 sg m* *bym* *przepowiedałem* (4), *bych* *przepowiedałem* (2); *bym* KrowObr (2); *bym* : *bych* WujNT (2:2). ◇ *2 sg m* *byś* *przepowiedałem* (1). ◇ *3 sg m* *by* *przepowiedałem* (7). ◇ *1 pl m pers* *bysmy* *przepowiedali* (3), *by* *my* *przepowiedali* (1) WujNT Gal 2/9. ◇ *3 pl m pers* *by* *przepowiedali* (10). ◇ *pass praes 3 sg* *przepowiada* *się* (1). ◇ *impers praet* *przepowiadano* (1). ◇ *part praes act* *przepowiedając* (33), *przepowiedający* (1); *przepowiedając* : *przepowiedający* RejPos (4:1). ◇ *part praet act* *przepowiedawszy* (1).

Sł stp: *przepowiadać*, *przepowiedać*, Cn *notuje*, Linde *także XVIII w.*

1. *Mówić, wypowiadać się ustnie lub na piśmie; praedicare* Vulg, PolAnt, Calep, Cn; *annuntiare* (*adnuntiare*) Vulg, Cn; *alloqui, disputare, exponere, loqui, pronuntiare* Vulg; *aperte a. publice dicere, celebrare, laudare, vulgare* Calep; *agere, apportare* (*nuntium*), *contionari, denuntiare, dicere, nuntiare, nuntium deferre a. perferre, orationem a. sermonem habere, per nuntium certionem facere, renuntiare, verba facere* Cn (182) : Calep 831b; Niechcę abyś więcej *przepowiadał*. (-) *Będę*, *ieilli* *mi* *będziefz* *pytaniem* *dokuczał*. CiekPotr 72.

przepowiadać *komu* (1): *iż* *lie* *iuż* [...] *wypełnią* *wfzytki* *táiemnice* *Bofkie/* *kthore* *przed* *tym* [Bóg] *przepowiadał* *Prorokom* RejAp 86.

przepowiadać *co* [= *rodzaj wypowiedzi*] (2): S *ktorych* [książek Katon] *zaprawdę* *ná* *wfzelki* *czás* *służące* *zdrowe* *á* *pożyteczne* *Oiczyźnie* *porady* *przepowiadał*. KwiatKsiąż G3v; [muśiał *im* Klimunt *trofki* *fwoiey* *hiłtoryą* *po* *kilká* *kroć* *powtárzać* [...]. *A* *iż* *Klimunt* *żałofnie* *hiłtoryą* *przygody* *fwey* *przepowiedał/* *przypádlá* *mu* *ktemu* *nowa* *przygodá* HistOtton 73]. Cf Zwrot.

przepowiadać *co* [= *przedmiot wypowiedzi*] (3): WróbŻółt 121/8; [Quincunx] *Świętobliwość* *Króleftwá* *Polfkiego* *przepowiada* OrzQuin A3; RejAp 86.

Zwrot: »prawdę przepowiadać« (1): Nie wiele mowimy/ á gdy czo mámy mowić/ mowimy prawdę/ á onę wltáwiczenie przepowiadamy [*dicimus veritatem et ipsam continue predicamus*]. *HistAl* 16.

a. Nauczać wiary chrześcijańskiej, głosić słowo boże; wygłaszać kazania; evangelizare *PolAnt, Vulg* [w tym: *intransit. (28), kogo (10), co (123) (rodzaj wypowiedzi (80), przedmiot wypowiedzi (38), „co” (15)) (175)*]: *WróbŻolt* 67/34; *MurzNT Luc* 3/3, k. 178v *marg*; á Wikárij iego/ zwolenniki swoie oleiem fmaruie/ y wltáwy swoie przepowiedać rofkázuie? *KrowObr* 11v, 44v, 79, 120v; *Narod* á *narod* będzie chwalił fpráwy tve á moźność twoię będą przepowiadác. *Leop Ps* 144/4; *gdyż* nas tego y Páweł f. vczy/ mowiac: Nie lámí siebie przepowiadamy/ ále Iezufá Kryfthuá *RejPosRozpr* c, b4v; *Pothym* wziáwłzy przyczynę z onego *Proroctwá/* poczał opowiadác ludu żydowfkiemu Pana Kryfthuá. (*marg*) *Pan* Kryfthus sie przepowiadá. (–) *RejPosWstaw* [1433]v; *Był* Iohan nurzáiac w pułtyni/ y przepowiedáiac nurzánie káiania ná odpulzczenie grzechow. *BudNT Mar* 1/4, *Act* 10/38[37], 28/31; *CzechRozm* 32v; *CzechEp* 208; *NiemObr* 87; *Y* pośłał ie [*Jezus apostołów*] przepowiedác kroleństwo Boże/ y vzdráwiác niemocne. *WujNT Luc* 9/2; *A* siedząc niektory młodzienciec imieniem Eutychnus w oknie/ będąc zięt ciężkim fnem/ *gdy* Páweł długo przepowiedał/ [...] fpadł ná doł z trzeciego piętrá *WujNT Act* 20/9, *przedm* 32, *Mar* 1/4, s. 129, *Mar* 3/14, *Luc* 3 *arg* (20).

przepowiedać u kogo (3): *gdyż* w nocy y we dnie robiąc/ ábyfmy żadnego z was nie obciázylí/ przepowiedálichmy v was Ewánieliá Bożá. *BibRadz* 1.*Thess* 2/9; *WujNT* 1.*Thess* 2/2, 9.

przepowiedać komu (59): *MurzNT* 108v; [*Duch Boży*] pośłał mię vbogiem/ [...] ábym przepowiedał Ieńcom odpulzzenie *KrowObr* 79, 44v, 79, 79v; *Idźcie* po wlytkim świećie/ przepowiedáiac tę poćiefźność wlyelkiemu ftworzeniu *SienLek* Ttt4v; *RejPos* 143, 143v; *BiałKat* 236; *BudNT Act* 13/24; *CzechEp* 116 [2 r.]; *Chriftus* według obietnic oycom vczynionych przepowiedał *Zydom*. *WujNT Rom* 15 *arg*; *Ale* choćby y my/ ábo ániól z niebá przepowiedał wam mimo to cołmy wam przepowiedáli/ niech będzie przekłęctwem. *WujNT Gal* 1/8, *przedm* 36 *marg*, *Act* 20/7, 28/23, 1.*Cor* 1/23, 24 (13). *Cf* *przepowiedać komu od kogo; komu o czym; »przepowiedać ewanjelijá«, »naukę przepowiedać«, »przepowiedać słowo«, »przepowiedać wiarę«.*

przepowiedać komu od kogo (1): *ktorá* [*ewangelię*] nam Máttheuř s. nápiřál tymi řłowy/ przepowiedáiac nam ták od Páná nářzego. *ZAdny* człowiek nie moźe dwiemá pánom řłuzyc *RejPos* 216v.

przepowiedać komu o czym (2): *Pan* Kryfthus swoim zwolennikom rofkazał/ áby o żadnym infzym imieniu nieprzepowiedáli ludziom/ iedno tylko otym imieniu Iezus *KrowObr* 44v; *BielKron* 467v.

przepowiedać między kim (4): *Iákub* y *Cephás* y *Ian* [...] dáli mi y *Bárnábie* práwice řpołeczności/ áby my między *Pogány*/ á oni między obrzezánymi *przepowiedáli* *WujNT Gal* 2/9; *Mnie* [...] daná iest řáłká tá/ ábym między *Pogány* przepowiedał niedořigłe bogáctwo *Chriftuřowe* *WujNT Eph* 3/8, *Gal* 1/16. *Cf* *»przepowiedać ewanjelijá«.*

przepowiadać przed kim [= wobec kogo] (1): *KrowObr* 49 *cf* *»przepowiadać i wołác«.*

przepowiedać gdzie (14): *KrowObr* 145v; *Co* wam w ciemności mowię/ powiedáycie ná řwiethle/ á co w vcho řlyřycie/ przepowiedáycie ná domiech. *BibRadz* *Matth* 10/27; *BielKron* 467v; *RejPosWstaw* [143³]v; *Idźmy* do blizkich wśi y miařt/ ábych y tám przepowiedał. *WujNT Mar* 1/38;

A Páweł chcąc z Antyochiey nąwiedzić mieyfcá ná ktorzy pierwey przepowiedał/ Roftał fię z Bárnábálfem *WujNT Act 15 arg, przedm 34, Matth 10/27, 11/1, Mar 16/20. Cf* »przepowiedać ewanjeliją«, »przepowiedać słowo«.

przepowiedać „tak” (5): BibRadz Matth 10/27, 1.Cor 15/11; Ták bowiem zwykli Apoftołowie w káždey flufzney á przypádley potrzebye przepowiedác á przypominác lálkę miłego Bogá RejPosWstaw [212]v; Abowiem chociaż ia/ chociaż oni/ ták przepowiedamy/ y tákefcie vwierzyl. WujNT 1.Cor 15/11. Cf Z przytoczeniem.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym: iż, że (5), aby (4)] (9): Abyfmy przepowiedáli/ iż on ieft Sędzia żywych y martwych. KrowObr 85, 44v, 49, 82; BibRadz Rom 2/21; WujJud 161; BudNT Mar 6/13; A wyfzedfy [apostołowie] przepowiedáli áby pokutowáli: y wyrzucáli wiele czártow WujNT Mar 6/12, przedm 36 marg.

Z przytoczeniem [tak] (1): RejPos 216v cf przepowiedać komu od kogo.

W połączeniu tautologicznym: przepowiedać mówiąc (5): A idąc przepowiedáicie/ mówiąc że się przybliżyło Królestwo niebieskié. MurzNT Matth 10/7; BibRadz Matth 10/7; BudNT Matth 10/7; WujNT Matth 10/7, Mar 1/7.

W połączeniu szeregowym (1): á zátym fie [ptaki] ná fterzy kráie Swiátá rozlecieli/ y iego [św. Franciszka] Regulę po wżyftkim fwiecie przepowiedáli/ twierdzili/ y chwalili. KrowObr 145v.

W przeciwstawieniu: »przepowiedać ... słuchać« (1): Krolowie Ewánieliey Páná Chriftuſowey do pańftw fwych wpuścić niechcieli/ poddánym fwym/ mocno tego broniąc áby áni przepowiedáli/ áni flucháli [...] powieści/ Páná náfzego NiemObr 20.

Zwroty: »[bożq] chwałę przepowiedać« (1): I przes Dámáfa Papieżá/ nam grzeſznym bądż miłoſciw/ ábyfmy iego ćcią/ twoię chwałę przepowiedáli KrowObr 171v.

»przepowiedać ewanjeliją (a. ewanjelijon, a. ewanjelijum, a. prawdę (a. naukę prawdziwą) ewanjelijej)« [w tym: komu (24), między kim (1), gdzie (1)] = evangelizare, praedicare evangelium PolAnt, Vulg; evangelium evangelizare a. loqui Vulg [szyk zmienny] (51): MurzNT Mar 1/14, Luc 7/22; Ewánieliftowie fą/ ktorzy Ewanielią Swiętą przepowiedáią/ tho ieft dobre poſelſthwo fprawuią KrowObr 4; Pan Kryftus ná ſwoie zwolenniki tchnął y przepowiedác im Ewánielią roſkazał [!] KrowObr 11v, 20, 43 [3 r.], 44v, 75v, 87 (13); Abowiem dla thegoć y vmárłym Ewángielią przepowiadano/ áby byli fądzieni według ludzi w cíele Leop 1.Petr 4/6, Gal 1/9; BibRadz 1.Petr 1/12, Gal 4/13, 1.Thess 2/9; RejAp 77; BiałKat 258v; że [...] częftokroć wzbudzał Pan Bog Apoftoły ábo poſły/ ktorzyby grubym á złym narodom Ewányelią przepowiadáli RejPosRozpr c3; ktorzy [apostołowie] napirwey przepowiadáią prawdę Ewányeliey ſwiętey ludzyom iákim niedowiernym. RejPosRozpr c3, cv, c2; A przepowiedáwfy Ewánielion miáftu onemu/ náuczywfy mnogie/ wrocili fię do Liſtry BudNT Act 14/21, Matth 4/23, 1.Cor 9/18, 15/1; CzechRozm 97, 188v; Iż oni [apostołowie]/ gdy pan od nich wzięty był do niebá/ [...] przepowiedáli wżędy Euangelium. CzechEp 125, 208, 331, 336; NiemObr 85; Acz wżyftkim Apoftołom roſkazano áby náuczáli wżytkie narody/ y przepowiedáli Ewángelią wſzelkiemu ftworzeniu: wżákże [...] WujNT 655, Matth 4/23, 9/35, Mar 1/14, 1.Cor 1/17, 9/16 (14).

»przepowiedać w imię [czyje], w imieniu [czyim]« (1:1): *KrowObr* 44v; potrzebá było vcierpieć Chriřtuřowi [...]. Y przepowiedáć wimieniu iego [*praedicari in nomine eius*] pokáianie y odpufzczenie grzechow *BudNT Luc* 24/47.

»naukę(-i) przepowiedać« [*w tym: komu* (3)] [*szyk zmienny*] (6): *OpecŻyw* 76v; tho ieřt Biřkup prawdziwy/ [...] Ktory náukę prawdziwą przepowieda *KrowObr* 126v; [*Luter*] powiádał go [*Ekkiusa*] być czechem/ gdyřz Huřłowę náukę wřzytkę przepowiádał ludzyem *BielKron* 195, 454v; *RejPos* 8v; że káždemu [...] wolno było [...] ná nim [*koncylium trydenckim*] řtánać/ y náukę řwoię řwiátu [...] przepowiádać. *WujJud* 216v.

»przepowiedać prawdę [bořq]« (1): *RejPos* 288v cf *W przen*.

»przepowiedać řłowo (boře a. Pańskie)« [*w tym: komu* (2), *gdzie* (3)] = *praedicare evangelium a. verbum Vulg* [*szyk zmienny*] (15): *KrowObr* C3v, 24v, 66; Anyořł go [řw. *Piotra*] wywiódał z więzyenia w nocy/ á rořkazał áby řzedł ludzyom przepowiedał řłowo Boře. *BielKron* 141v, 144v; *RejPosWiecz*³ [97]v; Widřiřł że Páweł S. nie záraź przepowiádaiać řłowo Boře/ odpufzcza grzechy *WujJud* 87v, 182, 239v; *CzechRozm* 186; dziwowáli řię drudzy Apořtořłowie/ iřł [řw. *Piotr*] řmiał nieobrzezańcom řłowo Boře przepowiádać. *SkarŻyw* 536; *NiemObr* 26; *WujNT Act* 15/35, 16 *arg*, 2. *Tim* 4/2.

»przepowiedać wiarę (a. prawdę wiary, a. řłowo wiary)« [*w tym: komu* (1)] = *verbum fidei praedicare Vulg* [*szyk zmienny*] (4): *RejPosWiecz*³ [97]v; ři [*cudzoziemcy*] tedy pocřęli Xiářęciu Mieczysławowi rádzić/ przepowiádaiać mu prawdę wiary Chreřřciańřkiew *StryKron* 150; *WujNT Rom* 10/8, s. 643.

Szereg: »przepowiedać albo kazać« (1): Idać po wřzytkim řwiećie przepowiedaycie áłbo kářćie Ewánieliá wřzelkiemu řtworzeniu *KrowObr* 43.

»mówić i przepowiedać« (1): Od tego cřáłu pocřął mówić Iezus y przepowiedać. *CzechEp* 190.

»nauczać (a. uczyć) i przepowiedać« = *docere et praedicare Vulg* (5): A Páweł y Bárnábářz mieřkáli w Antyochiey/ náuczaiać y przepowiedaiać z wiewem innych řłowo Pańskie. *WujNT Act* 15/35, *Matth* 4/23, 9/35, 11/1, s. 655.

»obwoływać i przepowiedać« (1): Y řřtało řię potym/ że on [*Jezus*] chodřil po mieřćiech y miařteczkách obwoływiaiać y przepowiedaiać [*praedicans et evangelizans*] krořeřtwa Boře *WujNT Luc* 8/1.

»przekłádać a przepowiedać« (1): řLyřzałeř řłowá Pańskie/ iáko tu wielkie rzećzy ku pocieře nářzey nam [...] řářkáwie przekłádać á przepowiedać raczył. *RejPos* 143v.

»przepowiádać albo (i) řwiadczyć« (2): Potym iřł [*apostořom*] [...] nie ludzkich albo Papięřkich Dekreřow/ przepowiádać/ áłbo řwiadřzyć rořkazał/ ále pokáianie y odpufztzenie grzechow. *KrowObr* 44v, 44v.

»przepowiádać i wołać« (1): I co moře być prořřřzego y řłupřřzego/ w Ewánielij řwięřthey/ iedno przepowiádać/ y wołać przed wřzyřřhkim řwiátem/ iřł Pan Kryřřthus [...] przyřzedł tu na řwiát/ nie iřeby [...] *KrowObr* 49.

W przen (2) : iáko będać pięćne nogi ich [*wierynych Pańskich*] chodřące po gorach řwiátá tego przepowiedaiaćy prawdę iego *RejPos* 288v.

Zwrot: »usty przepowiadać« (1): Y wfty moiemi przepowiadałem [*In labiis meis pronuntiavi*] wftyki fady wft twoich (*koment*) To ieft nie telkom w ferczu ie miał. *WróbŻółt* 118/13; [*Leop* 1575 *Ps* 118/13 (*Linde*)].

2. *Zapowiadać, mówić o tym, co się stanie w przyszłości, prorokować; praedicere PolAnt, Calep, Cn; antedicerere, praenuntiare Calep, Cn; loqui PolAnt; antedenuntiare, fari, praecantare, praecinere, praedivinare, praefari, praeloqui, praemonstrare, prodicere Cn* [w tym: *intransit.* (7), *co* (= przedmiot wypowiedzi) (37)] (47) : *HistAl* B3; *KromRozm II* e3v; [*prorok*] Przepowieda odrzucenie Zydow y fkázenie Ieruzalem. *BibRadz Ier* 12 *arg*, *Is* 6 *arg*, *Ier* 21 *arg*, *Dan* 11 *arg*, II 14d *marg*; *Lukařz Mnich Káznodzieiá* przepowieda řpuřtořzenié Polřki. *OrzQuin Y2 marg*, Z3v [2 r.]; Teř tu Pan w Ewanyeliu/ przepowiedaiáć rozmaíte wćiřki wiernych řwoich/ obiecuie ich nie opuřzczáć *RejPos* 138; Tegoř roku drugie dziećię pod Krákwem ledwo puř Mieřiacá máiac od národzenia/ wymownym głořfem náđ przyrodzenie/ przyřcie Tátarřkie do Polřki przepowiadáło *StryjKron* 350; *NiemObr* 162; *Calep* 74b, 824a.

przepowiedać komu (12): *OpecŻyw* [61]v; Iezu ktoris mękę řwoię j řmierć zwolennikom twogim częřto kroć przepowiedał. řmiř(řuj) řie nad nami. *TarDuch* B6v; *KromRozm II* f2v; *KromRozm III* B4v; *BibRadz Is* 30/10; Piřze teř Wáleryus/ iř bogowie przepowiedáli řmierć Filipowi od wozá *BielKron* 123v, 87v, 90v, 93v; *RejPos* 67v; *Chriftus řtápiwřzy duřzá řwá do piekřá/ przepowiadá wřbáwienie Oycom onym řwięty m WujNT* 803, *Act* 27 *arg*.

przepowiedać o czym (3): iře wielé z nář otym w niebo wřięciu twé milé matki z duřá iř s ciałem przepowiedalo *OpecŻyw* 180; *BielKron* 93v; Teř częřciá dla tego Pan tym zwolennikom řwoim przepowiedáć raczyř o tey męce řwoiey/ áby potym obaczyli iř ięřth práwy Bog *RejPos* 67v.

przepowiedać gdzie [= w jakim tekřcie] (1): *RejPos* 5v *cf* »przez proroki przepowiedáć«.

cum A cum inf (2): iakořto bořtwem náđchnienij prorocy iř ty iř iřné od boga niezliczoné dziwy byřz przyřřlé przepowiedali *OpecŻywList* C2v; *Agábus Páwřá* w Ieruzálem w trokach y w więřzeniu być przepowiadáł. *BialKat* 158v.

Ze zdaniem dopeřnieniowym (1): [*Jezus*] pořředł tam z apořtoly przepowiedaiářz iřm/ iřř miał byřz wydán poganóm *OpecŻyw* [61].

Z przytoczeniem [*tak*] (1): o którym [*ciele Chrystusowym*] ták Prorok przepowiedáł: Niedopuřciřz řwiętemu twemu vznáć nářuřzenia. *KuczbKat* 40.

Fraza: »(jako) prorok(-cy) przepowiedáł(-li)« [*szyk zmienny*] (4): *OpecŻywList* C2v; tymře [*uczniom*] řie napirwey okazał [*Chrystus*] wřtawřzy z martwych trzeciego dnia řywy/ iáko Prorocy od Bogá náđchnieni przepowiedáli. *BielKron* 139, 93, 93v.

Zwroty: »przez proroki przepowiedáć« (2): yákoř řam to bog řydom przez proroki częřto á rozmaićye przepowyedał. *KromRozm III* B4v; A wřzákoř tych táiemnic Bořtwá řwego [...] práwie zátáić niechciáł/ ále y przez Proroki/ y w Ewanyeliach wfty řwemi/ znáki á podobieřřtwá thego [...] przyřcia řwego/ ná wielu mieyřcach przepowiedáć raczyř. *RejPos* 5v.

»przyszłe rzeczy przepowiedáć« [*szyk zmienny*] (6): Oto iá řłé k wám proroki/ iřřby przyřřlé rzeczy przepowiedali *OpecŻyw* 77, 180; *OrzRozm* Q2v; *Męřowie* [...] wiedzác y przepowiedaiáć rzeczy przyřřle/ y zacni wykřádáćze piřmá řwięthego [...] mogá być nářwáni Prorocy. *RejPosRozpr* c3;

Piśmoć nie twierdzi iedno Kátholicką wiarę/ rzeczami przyfzłymi/ ninieyfzymi y przefzłymi: przefzłe powiedáiąc/ przyfzłe przepowiedáiąc/ á ninieyfze pokázuiąc. *WujNT ktv; SkarKaz 576a.*

W przén (3) : ięzyk [...] przyfzłe rzeczy przepowíada OrzRozm Q2v.

Zwoty: »przez usta [czyjé] przepowíadać« (1): Iezu ienes przez vfta prorokow przepowíadał/ Izes miał przydz na then świat. fmiłuy fie nad nami. TarDuch A8v.

»usty przepowíadać« (1): RejPos 5v cf »przez proroki przepowíadać«.

a. Wróżyć, wieszczyc (3) :

Zwrot: »przyszłe rzeczy przepowíadać« [w tym: komu (1)] (3): Celonites/ ieft Indijfkiego żółwiu oko, Czarnokxiężniczy kładą gi pod ięzyk/ á thak rzeczy przyfzłe ludziem przepowíadaią FalZioł IV 50d, IV 50d; Augurari futura, Przfzłe rzeczi przepowíadać. Mącz 20c.

b. Zapowíadać, ogłaszać to, co ma się zaraz stać; przén: o pianiu koguta, zapowíadającym początek dnia (3) :

przepowíadać komu (1): [Persowie] Kury ofiárowáli boginiei Dniowi/ iż y w nocy przepowíadaią ludzyom. BielKron 24v.

*Zwrot: »dzień (a. godziny dnia przyszłego) przepowíadać« [w tym: czym (1)] = *prodicere diem Cn* (2): BierEz S4; ktori [kogut] frzod noczy śwem fpiewaniem ludzi ku pracy pobudza/ á zafię czuiące pociefza kiedy godziny dnia przyfzłe⁸⁰ fpiewaniem przepowíada. FalZioł IV 18d.*

3. Podawać komuś tekst do powtórzenia [komu co] (1) : A ták niech mówi ten/ który Zydowi przysięgę przepowíadać będzie [*qui sibi Iuramentum narrare debet, seu praedicere JanStat 1129*]. [...] *SarnStat 264.*

Synonimy: 1. gadać, głosić, gwarzyć, powíadać, rzekać; a. kazać, nauczać, nawracać; 2. praktykować, prorokować; a. wieszczyc, wrożyć; 3. powtarzać.

Formacje współrdzenne cf POWIEDZIEĆ.

Cf PRZEPOWIEDAJĄCY, PRZEPOWIEDANIE, PRZEPOWIEDANY